ДО
КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА,
ИНВЕСТИЦИИ И ИНДУСТРИЯ
ПРИ 52-РОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

на „Фондация за живота“

Относно: Законопроект за потребителския кредит № 52-602-01-41

„Фондация за живота“ подкрепя усилията за по-добра защита на потребителите и за въвеждане на принципите на отговорното кредитиране. Като организация, която работи ежедневно с хора със зависимости и техните семейства, бихме искали да обърнем специално внимание на една група, която остава изключително уязвима при отпускането на бързи кредити – **хората с хазартна зависимост**.

От тази гледна точка предложената промяна, която изключва кредитите до три минимални работни заплати от действащия максимален годишен процент на разходите (ГПР), предизвиква сериозно безпокойство.

Хазартната зависимост и бързите кредити са опасна комбинация

При хазартната зависимост тегленето на кредит често не е обичайно финансово решение. То може да бъде част от самия цикъл на зависимостта – опит да се продължи играта, да се възстановят вече загубени средства или да се покрият предишни задължения.

Така един кредит води до следващ, а финансовите последици постепенно се пренасят върху цялото семейство.

В практиката си срещаме близки, които разбират за натрупаните задължения едва когато те вече са значителни. Семействата често се опитват да погасяват

кредитите, надявайки се по този начин да решат проблема със зависимостта, но когато зависимото поведение продължи, след известно време могат да се появят нови задължения. .

Затова за човек с активна хазартна зависимост лесният достъп до бърз кредит може да означава не финансова помощ, а **допълнителен ресурс за продължаване на зависимото поведение**.

Именно поради това смятаме, че премахването на съществуваща защита и допускането на значително по-високо оскъпяване на малките потребителски кредити би поставило тези хора в още по-неблагоприятно положение.

Подкрепяме запазването на действащия таван на ГПР

„Фондация за живота“ апелира кредитите до три минимални работни заплати да не бъдат изключвани от общия максимален ГПР.

Съществуващата защита не следва да бъде отслабвана именно при кредитите, които са най-лесно достъпни и могат да бъдат използвани от хора в тежко финансово положение или в състояние на зависимост.

Европейската Директива (ЕС) 2023/2225, която новият Закон за потребителския кредит цели да въведе, поставя акцент върху високото ниво на защита на потребителите и отговорното кредитиране. Именно тези принципи следва да бъдат водещи и при националната уредба.

Необходим е допълнителен механизъм за защита на хората с хазартна зависимост – да ограничим кредитирането на хора, заявили проблем с хазарта

Съществуващият Регистър на уязвимите лица към Националната агенция за приходите е създаден именно с цел ограничаване на негативните икономически, социални и личностни последици от хазарта.

Лицата, които смятат, че имат проблем с хазарта, могат доброволно да поискат вписване в регистъра и по този начин да ограничат достъпа си до хазартни игри.

Според нас обаче защитата остава непълна, ако в същото време този човек може безпрепятствено да получава бързи кредити, които впоследствие да използва за хазарт.

Затова предлагаме да бъде обсъдена законодателна възможност **дружествата, предоставящи бързи потребителски кредити, да извършват ограничена проверка дали кандидатът е вписан в Регистъра на уязвимите лица на НАП и при наличие на такова вписване да не му бъде отпускан кредит.**

Подобен механизъм трябва да бъде изграден при строги гаранции за защита на личните данни, без предоставяне на допълнителна информация за лицето и единствено за целите на оценката при отпускане на кредит.

Смятаме, че когато човек сам е предприел стъпка да ограничи достъпа си до хазарт поради осъзнат риск или проблем, държавата трябва да създаде условия това решение да има реален защитен ефект.

Отговорното кредитиране също е част от превенцията

Не можем да разглеждаме хазартната зависимост единствено като проблем на човека, който играе.

Последиците от нея се понасят от партньори, родители, деца и цели семейства. Дълговете често се превръщат в една от най-тежките последици на зависимостта и могат да останат дълго след прекратяването на самото хазартно поведение.

Затова превенцията трябва да действа не само на входа към хазарта, но и по отношение на финансовите инструменти, които могат да поддържат зависимостта.

„Фондация за живота“ настоява:

1. **Да бъде запазен действащият максимален ГПР и за кредитите до три минимални работни заплати, без предложеното изключение.**
2. **Да бъде разработен законов механизъм, който да задължава доставчиците на бързи потребителски кредити преди отпускане на**

кредит да извършват ограничена проверка дали лицето е вписано в Регистъра на уязвимите лица към НАП и при наличие на такова вписване да не отпускат кредит, при ясни правила и гаранции за защита на личните данни.

3. При бъдещи промени в законодателството за потребителското кредитиране да бъде отчитан специфичният риск за хората с хазартна зависимост и техните семейства.

Човек, който е разпознал риск в собственото си хазартно поведение и доброволно е поискал държавата да ограничи достъпа му до хазарт, трябва да получи реална защита – не само от възможността да играе, но и от лесния достъп до средства, с които да продължи рисковото поведение.

За нас това е същността на отговорното кредитиране и на реалната превенция на вредите от хазартната зависимост.

Милена Петрова
Председател на „Фондация за живота“

MILENA Stoyanova Petrova
Digitally signed by MILENA Stoyanova Petrova
Date: 2026.09.28 11:09:07 +03'00'